

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΟΚΤΩ (8)

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Πρόκειται για άρθρο σε εβδομαδιαίο περιοδικό που αναφέρεται στην Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό, η οποία σηματοδοτεί κάθε χρόνο μια επείγουσα υπενθύμιση ότι το υδάτινο στοιχείο είναι από τα πολυτιμότερα για την ανθρώπινη ύπαρξη.

Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό

Σύμφωνα με έρευνα που εκπόνησε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας πριν από ακριβώς έναν χρόνο, περίπου δύο δισεκατομμύρια άνθρωποι σε όλον τον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό. Κατά τις εκτιμήσεις, καθημερινά δεκάδες πεθαίνουν από δηλητηριάσεις που οφείλονται σε ακατάλληλο για πόση νερό. Με αυτά τα δεδομένα (και υπάρχουν και άλλα, δραματικά και τρομακτικά), ο καθιερωμένος εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας για το Νερό, κάθε χρόνο στις 22 Μαρτίου, αποκτά ξεχωριστή σημασία για όλους μας. Γιατί θυμίζει το αυτονόητο σε έναν κόσμο που επενδύοντας συχνά στο ανούσιο έχει την τάση να ξεχνάει το σημαντικό: ότι το νερό είναι διεθνής προτεραιότητα. Γιατί είναι εξίσου σημαντικό με το οξυγόνο που αναπνέουμε και με το φως του ήλιου. Γιατί, πολύ απλά και απόλυτα, είναι η ζωή.

Η Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό καθιερώθηκε στη συνδιάσκεψη του ΟΗΕ¹ σχετικά με το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο Ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας το 1992. Όσο και αν μοιάζει μια ακόμα Παγκόσμια Ημέρα ανάμεσα στις εκατοντάδες που γιορτάζουμε, παραμένει από τις πιο σημαντικές, έστω και για καθαρά συμβολικούς λόγους:

¹Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

Για τις ταλαιπωρημένες γυναίκες και τα αδικημένα ανήλικα παιδιά που περπατούν καθημερινά για πολλά χιλιόμετρα, μέσα σε τραγικές συνθήκες, για να βρουν και να μεταφέρουν λίγο νερό στα σπίτια τους. Για τους περισσότερους από 65 εκατομμύρια συνανθρώπους μας που έχουν τα τελευταία χρόνια εγκαταλείψει τις εστίες τους αναζητώντας περιοχές, όπου υπάρχει νερό, σε μια δραματική προσπάθεια να επιβιώσουν. Για τα περισσότερα από 700 παιδιά κάτω των πέντε ετών που πεθαίνουν καθημερινά από ασθένειες, οι οποίες προκαλούνται από το μολυσμένο νερό. Ακόμα και για τα ζώα, που θύματα της λειψυδρίας αφανίζονται-τραγικές οι φωτογραφίες που έχουν δημοσιεύσει τα τελευταία χρόνια οι φωτογράφοι της άγριας φύσης.

Ωστόσο, όπως μαθαίνουμε και στο σχολείο, χωρίς πιθανώς να καταλαβαίνουμε εκείνη τη στιγμή πόσο σημαντική είναι η πληροφορία, το νερό αποτελεί το 60% του ανθρώπινου σώματος. Και αυτό το ταλαίπωρο ανθρώπινο σώμα χρειάζεται καθημερινά περισσότερα από ενάμισι λίτρο καθαρού νερού, για να μπορεί να λειτουργεί σωστά. Χωρίς αυτό, χωρίς το υγρό στοιχείο, μετά βίας επιβιώνουμε για έξι-επτά ημέρες, τη στιγμή που χωρίς φαγητό μπορεί να αντέξουμε περισσότερο από μήνα. Πολλοί αριθμοί, πολλά τα στοιχεία που καταθέτουν οι επιστήμονες, πολλές οι έρευνες οι οποίες δημοσιεύονται και επιβεβαιώνουν εκείνο που όλοι γνωρίζουμε: πόσο απαραίτητο μάς είναι το νερό.

Οι ειδικοί κρούουν (ξανά και ξανά τα τελευταία χρόνια) τον κώδωνα του κινδύνου προτείνοντας λύσεις, τη στιγμή που η λειψυδρία προβάλλει ως η νέα παγκόσμια κρίση που μέχρι το 2025 θα πλήξει τέσσερα δισεκατομμύρια ανθρώπους. Η καταστροφή των δασών, η ατμοσφαιρική μόλυνση, η κατασπατάληση των φυσικών πόρων, η κακή διαχείριση των βιομηχανικών απορριμμάτων είναι μερικοί παράγοντες που έρχονται, για να επιδεινώσουν την κατάσταση. Υπάρχει όμως (ευτυχώς!) και αντίδραση από τον (συνειδητοποιημένο) κόσμο. Αυτή η αντίδραση για την κλιματική αλλαγή γίνεται όλο και πιο έντονη και μας επιτρέπει να ελπίζουμε πως έστω την τελευταία στιγμή θα κάνουμε εκείνο που πρέπει για το νερό, για το καλό μας, για την επιβίωσή μας.

Ζωγράφοι, συνθέτες, λογοτέχνες και ποιητές δανείζονται τη δροσιά των υδάτων και την προσθέτουν στην τέχνη τους. Όμορφες,

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

τροφερές και εκστατικές εικόνες ενέπνεε και εμπνέει το υγρό στοιχείο. Και εμείς καλούμαστε τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, να το προσέξουμε, να το φροντίσουμε, να σεβαστούμε την αξία του.

Κοσμάς Βίδος, Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό, ΒΗΜΑgazino, 22 Μαρτίου 2020 (Διασκευή).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

A1. Να εξηγήσετε με δικά σας λόγια σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων γιατί είναι σημαντική η καθιέρωση του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας για το Νερό, σύμφωνα με το άρθρο που διαβάσατε.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

A2. Να γράψετε έναν δικό σας τίτλο για το κείμενο που να ευαισθητοποιεί το αναγνωστικό κοινό (μον. 3), δικαιολογώντας πώς συνδέεται η επιλογή σας με το περιεχόμενο του κειμένου (μον. 3).

Μονάδες 6

A3. «Και εμείς καλούμαστε τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, να το προσέξουμε, να το φροντίσουμε, να σεβαστούμε την αξία του». Τι πετυχαίνει ο αρθρογράφος με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου;

Μονάδες 3

A4. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω φράσεις/προτάσεις:

- α) διεθνής προτεραιότητα
- β) ταλαιπωρημένες γυναίκες
- γ) έχουν εγκαταλείψει τις εστίες τους

- δ) κρούουν τον κώδωνα
- ε) ατμοσφαιρική μόλυνση
- στ) να επιδεινώσουν την κατάσταση

Μονάδες 6

3^η δραστηριότητα

A5. Με αφορμή το άρθρο που διαβάσατε, να γράψετε μία ομιλία, την οποία θα απευθύνετε στους συμμαθητές και στις συμμαθήτριάς σας με θέμα τους τρόπους με τους οποίους εσείς οι νέοι μπορείτε να προστατέψετε το υδάτινο στοιχείο (200-250 λέξεις).

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Εισαγωγικό Σημείωμα

Το συγκεκριμένο απόσπασμα προέρχεται από τη 13^η ιστορία του μυθιστορήματος του Ίταλο Καλβίνο *Μαρκοβάλντο ή Οι εποχές στην πόλη*. Ο ήρωας εργάζεται ως αχθοφόρος σε μια εταιρεία για να ζήσει την πολυμελή οικογένειά του. Στη δουλειά του και στο καφενείο ακούει διαρκώς ιστορίες που αποκαλύπτουν στοιχεία σχετικά με την κερδοσκοπία στα τρόφιμα και αποφασίζει να δράσει ...

ΑΝΟΙΞΗ

13. Πού είναι πιο γαλάζιος ο ποταμός

[...] «Όλες μου οι προσπάθειες θα πρέπει ν' αποσκοπούν», ορκίστηκε στον εαυτό του, «στο να προσφέρω στην οικογένειά μου τροφές που δεν έχουν περάσει από τα επίβουλα² χέρια των κερδοσκόπων». Το πρωί που πήγαινε στη δουλειά του συναντούσε μερικές φορές ανθρώπους με πετονιές και λαστιχένιες μπότες να κατευθύνονται στο ποτάμι. «Αυτός είναι ο τρόπος», είπε ο Μαρκοβάλντο. Εκεί στην πόλη, όμως, το ποτάμι μάζευε σκουπίδια, αποχετεύσεις και υπονόμους, και του προξενούσε βαθιά αποστροφή. «Πρέπει να βρω ένα μέρος», είπε, «όπου το νερό θα είναι αληθινό νερό και τα ψάρια αληθινά ψάρια. Εκεί θα ρίξω την πετονιά μου».

² επίβουλα: αυτά που χαρακτηρίζονται από κακές προθέσεις

Οι μέρες είχαν αρχίσει να μεγαλώνουν: μετά τη δουλειά ο Μαρκοβάλντο έπαιρνε το μοτοποδήλατό του και πήγαινε να εξερευνήσει το ποτάμι και τους παραποτάμους του στους λόφους πάνω από την πόλη. Τον ενδιέφεραν κυρίως οι περιοχές όπου το νερό έτρεχε μακριά από τον ασφαλτόδρομο. Έπαιρνε τα μονοπάτια ανάμεσα στα δάση με τις ιτιές, προχωρούσε όσο γινόταν με το μοτοποδήλατό του κι έπειτα – αφήνοντάς το σ' ένα σύθαμνο³ – συνέχιζε με τα πόδια, ώσπου να φτάσει στο νερό. Μια φορά χάθηκε: τριγυρνούσε σε απότομες όχθες γεμάτες θάμνους και δεν έβρισκε πια μονοπάτι ούτε ήξερε πού βρισκόταν το ποτάμι: ξαφνικά, παραμερίζοντας μερικά κλαδιά, είδε λίγα μέτρα παρακάτω τα σιωπηλά νερά – ήταν ένα πλάτωμα του ποταμού σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη – μ' ένα γαλάζιο χρώμα που θύμιζε λίμνη στα βουνά.

Η συγκίνηση δεν τον εμπόδισε να διερευνήσει τις αδιόρατες πτυχές του ρεύματος. Και να που η επιμονή του επιβραβεύτηκε! Ένα σκίρτημα, η αναμφισβήτητη ένδειξη ενός περύγιου κάτω από την επιφάνεια του νερού, κι έπειτα κι άλλο, κι άλλο, τόση ευτυχία, που δεν πίστευε στα μάτια του: εδώ ήταν το λημέρι όλων των ψαριών του ποταμού, ο παράδεισος κάθε ψαρά, άγνωστος ίσως σε όλους, εκτός απ' αυτόν. Καθώς επέστρεφε (ήδη είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει), σταματούσε για να χαράξει σημάδια στους κορμούς της φτελιάς⁴ και να σωριάσει πέτρες σε ορισμένα σημεία, ώστε να μπορέσει να ξαναβρεί το δρόμο.

Τώρα δεν του έλειπε παρά ο εξοπλισμός. Ωστόσο το είχε ήδη σκεφτεί: ανάμεσα στους γείτονες και το προσωπικό της εταιρείας είχε εντοπίσει καμιά δεκαριά φανατικούς ψαράδες. Με μισόλογα και υπαινιγμούς, με ξεχωριστές στον καθένα υποσχέσεις ότι θα τον πληροφορήσει μόλις βεβαιωθεί για ένα μέρος γεμάτο πέστροφες που μόνο αυτός ήξερε, κατάφερε να δανειστεί από δω κι από κει ένα οπλοστάσιο ψαρά πρωτοφανές σε πληρότητα.

Τώρα πια δεν του έλειπε τίποτα: καλάμι, πετονιές, αγκίστρια, δολώματα, απόχη, μπότες, τσάντα, ο καιρός ωραίος, δύο ώρες ελεύθερες – από τις έξι ως τις οχτώ – προτού να πάει στη δουλειά, το ποτάμι με τις πέστροφες ...

³ σύθαμνο: πολλοί θάμνοι μαζί

⁴ φτελιά: είδος δέντρου

Είναι δυνατό να μην έπιανε τίποτα; Πράγματι: μόλις έριχνε το αγκίστρι, έβγαζε ψάρι· οι πέστροφες τσιμπούσαν ανυποψίαστες. Μιας και με την πετονιά ήταν τόσο εύκολο, δοκίμασε με το δίχτυ: ήταν τόσο καλόβολες οι πέστροφες, που έπεφταν μες στο δίχτυ με τα μάτια κλειστά.

Όταν ήρθε η ώρα να φύγει, η τσάντα του ήταν πια γεμάτη. Έψαξε να βρει ένα μονοπάτι για ν' ανηφορίσει την όχθη.

- Έι, εσείς! - σε μια καμπή⁵ της όχθης, ανάμεσα στις λεύκες, στεκόταν ένας τύπος με πηλήκιο αγροφύλακα και τον κοιτούσε βλοσυρός⁶.
- Εγώ; Τι έγινε; έκανε ο Μαρκοβάλντο με το προαίσθημα ότι κάτι άγνωστο απειλούσε τις πέστροφές του.
- Πού τα έπιασες αυτά τα ψάρια; είπε ο φύλακας.
- Ε; Γιατί; και η καρδιά του Μαρκοβάλντο πήγαινε να σπάσει.
- Αν τα ψάρεψες εδώ κάτω, πέταξέ τα αμέσως: δεν είδες το εργοστάσιο εδώ παραπάνω; και πράγματι έδειχνε ένα μακρύ και χαμηλό κτήριο που φαινόταν πέρα από τις ιτιές μετά τη στροφή του ποταμού και που γέμιζε τον αέρα καπνούς και τα νερά μ' ένα πυκνό σύννεφο σ' ένα απερίγραπτο χρώμα ανάμεσα στο τιρκουάζ και το βιολετί. Τουλάχιστον δεν είδες τι χρώμα έχει το νερό; Εργοστάσιο χρωμάτων: το ποτάμι έχει δηλητηριαστεί απ' αυτό το μπλε, το ίδιο και τα ψάρια. Πέταξέ τα αμέσως, αλλιώς θα σου τα κατάσχω!

Τώρα ο Μαρκοβάλντο ήθελε να τα πετάξει όσο πιο γρήγορα γινόταν, να τα ξεφορτωθεί, λες και μόνη η μυρωδιά τους μπορούσε να τον δηλητηριάσει. [...]

⁵ καμπή: στροφή

⁶ βλοσυρός: αυτός που έχει αυστηρό βλέμμα

Απόσπασμα από το βιβλίο του Ίταλο Καλβίνο, *Μαρκοβάλντο ή Οι εποχές στην πόλη*, μετάφραση Έφη Καλλιφατίδη, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 1989, σελ. 90-92.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1^η δραστηριότητα

- B1.** Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 50-60 λέξεων με ποιες ενέργειες επιχειρεί ο Μαρκοβάλντο να λύσει το πρόβλημα που αντιμετωπίζει και ποιο είναι το αποτέλεσμα.

Μονάδες 15

2^η δραστηριότητα

- B2. α)** Ο αφηγητής χρησιμοποιεί περιγραφή, διάλογο και μονόλογο. Να δώσετε από ένα παράδειγμα για καθέναν από αυτούς τους αφηγηματικούς τρόπους μέσα από το κείμενο (μον. 9).

β) « - ήταν ένα πλάτωμα του ποταμού σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη - μ' ένα γαλάζιο χρώμα που θύμιζε λίμνη στα βουνά». Στην παραπάνω περίοδο να εντοπίσετε ένα εκφραστικό μέσο και να εξηγήσετε τι πετυχαίνει με αυτό ο αφηγητής (μον. 6).

Μονάδες 15

3^η δραστηριότητα

- B3.** Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σας προκαλεί η περιπέτεια του Μαρκοβάλντο; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σ' ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A1. Σύμφωνα με το συγγραφέα, ο εορτασμός της παγκόσμιας μέρας για το νερό αποτελεί αδήριτη ανάγκη, καθώς η λειψυδρία καθίσταται δυσεπίλυτο πρόβλημα. Η αδυναμία πρόσβασης σε καθαρό πόσιμο νερό αλλά και η κατάποση μολυσμένου νερού είναι δυο βασικοί λόγοι για τη καθιέρωση της Παγκόσμιας μέρας για το νερό. Στη συνέχεια, ο συγγραφέας επισημαίνει ότι η αναζήτηση πόσιμου νερού αποτελεί αιτία μετανάστευσης. Τέλος, ο θάνατος πολλών παιδιών και ζώων, η σημαντικότητα του νερού για την εύρυθμη λειτουργία του σώματος καθώς και η οικολογική καταστροφή δυσχεραίνουν την κατάσταση, κάτι που αποδεικνύει τη σημαντικότητα του νερού στη ζωή του ανθρώπου.

A2.

**Ο τίτλος που θα ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη:
«Νερό: Πολύτιμο για όλους, πολυτέλεια για λίγους»**

Η επιλογή του τίτλου συνδέεται με το περιεχόμενο, καθώς στην 1^η, 2^η και 4^η παράγραφο του κειμένου διαπιστώνει κανείς πόσο σημαντικό είναι το νερό στον άνθρωπο, όπως αποδεικνύει η καθιέρωση της Παγκόσμιας Ημέρας Νερού και τα στατιστικά στοιχεία («το νερό αποτελεί το 60% του ανθρώπινου σώματος») που μαρτυρούν τη σημασία του νερού. Επίσης, είναι πολυτέλεια για λίγους, καθώς στην 3^η παράγραφο τονίζεται η έλλειψη του νερού σε χώρες που αντιμετωπίζουν λειψυδρία και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι για την εύρεσή του.

A3.

Ο αρθρογράφος με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου πετυχαίνει την αμεσότητα με τον αναγνώστη και δημιουργεί ένα κλίμα επικοινωνίας μεταξύ πομπού και δέκτη. Το θέμα αποκτά καθολικότητα και αποτελεί ένα ζήτημα που αφορά όλους. Ταυτόχρονα, υπάρχει ζωντάνια και παραστατικότητα στο ύφος του αρθρογράφου.

A4.

- α) διεθνής → παγκόσμια
- β) ταλαιπωρημένες → βασανισμένες, καταπονημένες,
- γ) εστίες → οικίες, σπίτια,
- δ) κρούουν → χτυτούν
- ε) μόλυνση → ρύπανση
- στ) επιδεινώσουν → χειροτερέψουν, εντείνουν

A5

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΟΜΙΛΙΑ (χρειάζεται προσφώνηση και αποφώνηση)

Αγαπητοί συμμαθητές-συμμαθήτριες,

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα του νερού θα ήθελα να αναφερθώ στο πρόβλημα των θαλάσσιων απορριμμάτων το οποίο είναι παγκόσμιο και έχει ανυπολόγιστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η ρύπανση του υδάτινου στοιχείου, ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής και βιομηχανικής ανάπτυξης, καθιστά επιτακτική την ανάγκη εξεύρεσης τρόπων αποκατάστασης της φυσικής ισορροπίας του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα από εμάς τους νέους.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ: τρόποι προστασίας του υδάτινου στοιχείου

- οργάνωση οικολογικών συλλόγων έτσι ώστε να αναπτυχθεί η οικολογική συνείδηση,
- ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης μέσω εθελοντικής δραστηριοποίησης (καθαρισμός ακτών),
- σύσταση επιτροπών με σκοπό δυναμικές παρεμβάσεις προς το κράτος προκειμένου να θεσμοθετηθούν αυστηρότερες ποινές σε όσους ρυπαίνουν τις θάλασσες,
- καταγραφή των πηγών ρύπανσης στην περιοχή τους και αναφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση,
- οργάνωση προγράμματος ανακύκλωσης υλικών
- ενημερωτικό περιβαλλοντικό υλικό (φυλλάδια, σχολική εφημερίδα)
- δημόσια παρουσίαση των δράσεών τους (διαδίκτυο, τηλεόραση, ραδιόφωνο)
- ατομική οικολογική συνείδηση των νέων-αποφυγή ρίψης πλαστικών στις ακτές

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο πλανήτης Γη είναι το μοναδικό μας σπίτι και το μέλλον ανήκει στη νεολαία. Έχουμε τη δυνατότητα να ευαισθητοποιήσουμε με τη στάση και τη συμπεριφορά μας όλους τους πολίτες προκειμένου να σώσουμε το υδάτινο στοιχείο από ολική καταστροφή. Ο ενεργός ρόλος μας και ο σεβασμός της φύσης μπορεί να αποκαταστήσει το περιβάλλον.

Σας ευχαριστώ.

B1) Ο Μαρκοβάλντο είχε ως στόχο να προσφέρει στην οικογένειά του τροφές «που δε θα έχουν περάσει από τα χέρια κερδοσκόπων». Γι' αυτό το σκοπό προσπαθεί να ψαρέψει σε μέρη κοντά στη φύση που μόνο εκείνος ήξερε. Όμως, έγινε αντιληπτός από το φύλακα του εργοστασίου, ο οποίος τον ανάγκασε να πετάξει τα ψάρια του, γιατί ήταν δηλητηριασμένα.

B2α) Ο αφηγητής χρησιμοποιεί ποικίλους αφηγηματικούς τρόπους, ώστε να μεταδώσει το μήνυμά του. Αρχικά, χρησιμοποιεί περιγραφή («Μια φορά χάθηκε...λίμνη στα βουνά»). Με αυτό τον τρόπο παρουσιάζει την ομορφιά της φύσης με λέξεις-φράσεις, όπως «όχθες, θάμνους, μονοπάτι, ποτάμι». Παράλληλα, καλλιεργεί το ενδιαφέρον και την προσοχή του αναγνώστη για αυτή. Στόχος του συγγραφέα είναι η αισθητική αναπαράσταση του χώρου, καθώς και η προβολή στοιχείων που αιτιολογούν τη δράση των προσώπων. Παράλληλα, ένας άλλος αφηγηματικός τρόπος είναι ο διάλογος («Ει σεις...πήγαινε να σπάσει»). Με αυτό τον τρόπο υπάρχει συνομιλία σε ευθύ λόγο και το κείμενο αποκτά ζωντάνια και εκφραστική δύναμη. Ταυτόχρονα, «φωτίζονται» ακριβέστερα οι χαρακτήρες του Μαρκοβάλντο και του φύλακα. Τέλος, ο μονόλογος είναι εμφανής στην αρχή του κειμένου («Όλες μου οι προσπάθειες...κερδοσκόπων»). Με αυτό τον τρόπο γίνεται απόδοση σκέψεων, συναισθημάτων και συνειρμών του ήρωα σε α' πρόσωπο χωρίς παρέμβαση του αφηγητή. Έτσι, δίνεται ζωντάνια, αμεσότητα στο κείμενο και εξομολογητικός τόνος. Τέλος, ο συγγραφέας κινητοποιεί συναισθηματικά τον δέκτη, αφού μεταφέρει την προσωπική μαρτυρία του ήρωα.

B2B) Ένα εκφραστικό μέσο που κυριαρχεί στο απόσπασμα αυτό είναι η παρομοίωση («σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη»). Με αυτό τον τρόπο παρουσιάζεται το πλάτωμα του ποταμιού ως μια λεκάνη. Έτσι, αποδίδεται η ομορφιά της φύσης παραστατικότερα.

B3)

Η περιπέτεια του Μαρκοβάλντο μου δημιουργεί ποικίλες σκέψεις και συναισθήματα. Αρχικά, μου προκαλεί θαυμασμό, καθώς επιτελεί μια δύσκολη εργασία για να ζήσει την πολυμελή οικογένειά του. Ταυτόχρονα, προκαλεί αποστροφή η καταστροφή της φύσης με την ύπαρξη σκουπιδιών, αποχετεύσεων και υπονόμων. Η φυσιολατρία του ήρωα προκαλεί το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον καλεί να πράξει αντίστοιχα. Η εξερευνητική του διάθεση μου προκαλεί συγκίνηση και η ευτυχία που βιώνει με την επαφή του με τη φύση μεταφέρεται και σε μένα. Τέλος, το εργοστάσιο που «γέμιζε τον αέρα καπνούς» προκαλεί λύπηση και αγανάκτηση, καθώς απειλεί αυτό το υπέροχο τοπίο. Η τελική πράξη του Μαρκοβάλντο να πετάξει τα μολυσμένα ψάρια δείχνει ρεαλισμό, καθώς συνειδητοποιεί τον κίνδυνο για τον ίδιο και την οικογένειά του, αλλά και πόνο, γιατί δεν μπορεί να απολαύσει τη φύση που τόσο επιθυμεί.